

višjega šolskega sveta. Zanimiva je bila posebno točka o recenzentih, ki kaže, kakšne kapacitete presojajo naše šolske knjige. Višji šolski nadzornik Poljanec je ogorčen zapustil zborovanje.

— **Gospodinjstki tečaj na liceju v Ljubljani.** S 1. oktobrom 1920 se odpre na liceju gospodinjstki tečaj, ako se zgledi zadostno število gojenk. Tečaj traja 10 mesecev. Gojenke naj se zgledajo do 24. t. m. v pisarni ravnateljstva, kjer dobe natančna pojasnila.

— **Na naslov višjega šolskega sveta.** Iz krogov vpokojenih učiteljev smo prejeli: Dovolimo si vprašanje, zakaj se nam vpokojenim učiteljem ne izplačajo pokojninski prejemki tudi že prvega, ampak šele drugega vsakega meseca? To je imelo smisel za časa stare Avstrije, ko so se davkarje izplačevale prejemke aktivnim nameščencem in vpokojencem, da niso bile prvega za izplačevanjem preobložene. Sedaj pa, ko nakaže knjigovodstvo deželne vlade vse prejemke že nekaj dni pred prvimi, nima to nobenega smisla ter ni drugace kot od naših oblasti prevzeti staroavstrijski birokratizem, kateri bi pač moral v naši demokratični Jugoslaviji vendar enkrat izginiti. Upamo, da bodo te vrste nekoliko prihodnje kaj nadalje s poviškom draginjskih doklad? Listi so prinesli poročilo, da je minister za prosveto podprl ukaz za izenačenje prejemkov aktivnega in vpokoj. učiteljstva z onim državnih uradnikov, a sedaj je pa vse tiho. Pusti se nas dalje stradati.

— **Zaloga šolskih knjig in učil v Ljubljani** ima na razpolago vse šolske knjige, vsa učila in vse tiskovine, ki jih je svoječasno založila dunajska šolska zaloga, oziroma firma Dr. Tempky na Dunaju. Pripravljena je tudi oskrbeti vse druge tuzemske in inozemske šolske knjige. Seznamek in cenovnik šolskih knjig, učil in tiskovin izide v kratkem.

— **Preuredba šolskih okolišev II. in IV. mestne deške ljudske šole v Ljubljani.** Ker je most, ki veže Opekarsko cesto s Prulami, dograjen in izročen javnemu prometu, odredil je mestni šolski svet, da se s šolskim letom 1920/21 preuredita okoliša II. in IV. mestne deške ljudske šole in sicer tako-le: Učenci, ki stanujejo v Rožni ulici, Sv. Florijana ulici, Ulici na Grad, Osojnj poti, Grajski planoti in na ozemlju severozapadno od teh ulic, v kolikor je to ozemlje pripadalo doslej IV. mestni deški ljudski šoli, bodo odslej pripadali II. mestni deški ljudski šoli. Učenci, ki stanujejo na Cesti v mestni log. Pred konjušnico, v Konjušni ulici, Razpotni ulici, Trnovskem pristanu in pa na ozemlju, ležečem jugovzhodno od teh ulic, ki je doslej pripadalo II. mestni deški ljudski šoli, se vselajo z letošnjim letom 1920/21 na IV. mestno deško ljudsko šolo.

— **Šola za poučevanje ljudstva o higijeni.** Iz Novega Sada poročajo, da bo zdravstveni odsek za Bačko, Baranjo in Banat začetkom oktobra otvoril brezplačno šolo za zdravstveno proučevanje, v kateri bodo sistematsko predavali zdravniki o vseh vejah higijene. Predavanja bodo izpopolnjena s slikami, raznimi preparati in z vzgledi na bolnikih. — Ali bi ne bilo nad vse koristno, da bi pri nas zdravstveni odsek tudi otvoril slično šolo, kjer bi zdravniki poučevali narod in mu dajali nasvete glede higijene. Posebno bi bilo pa potrebno, da bi odsek priredil po deželi, posebno v industrijskih krajih predavanja o higijeni.

— **Razpisano je mesto strokovne učiteljice I. skupine na I. dekliški meščanski šoli v Mariboru.** Prošnje je vložiti do dne 6. oktobra 1920.

— **Pod roko so oddali nadučiteljsko mesto v Sori.** Ali so morda mislili pri višjem šolskem svetu, da ne bodo prosilci ali je zopet kako korito? Zahtevamo pojasnila. — Radovednež.

— **Himen.** V soboto dne 11. t. m. se je poročil tovariš Aleksander Alt z gospodično Adelo Šmidovo, nadučiteljico v Studencih pri Mariboru. Bilo srečno!

— **Umrla je dne 14. t. m. v Ljubljani šolska ravnateljica v pok. g. Marija Cuntara.** Udi ji prijazen pomini!

— **Za Jugoslovansko Matico.** Tovariš Davorin Lesjak, učitelj v Rušah, nam je poslal 80 K, katere je daroval šolski nadzornik Lichtenwalner Jugoslovanski Matici povodom Lesjakove poroke. Denar smo izročili J. M. v Pražakovi ulici.

Neodrešena domovina.

— **Kaj bo s slovenskimi šolami v Gorici?** Italijanska klika v Gorici se je protivila z vso silo otvoritvi slovenskih šol v goriskem mestu. Vlada pa je baje hotela vsajeno otvoriti slovenske ljudske šole, vsaj tako se je reklo na merodajnem mestu, ali goriški deželni komisar dr. Pettarin je pri šolski seji v Trstu predlagal, da se morajo slovenske šole izključiti iz Gorice, na kar se je višja-šolska oblast odločila za to, kakor se kaže, ker doslej še ni otvorila slovenskih šol v Gorici in ni znamenja, da bi se otvorile z letošnjim oktobrom.

— **Naše srednje šole v Primorju.** Italijanska vlada namerava otvoriti slovensko gimnazijo v Ajdovščini. Primorski Jugoslovani ogorčeno odklanjajo takšno rešitev šolskega vprašanja v zasedenem ozemlju, ker ne more srednja šola biti v takem kraju, kjer ni potrebnih uradov, knjižnic ter drugih pogojev mestnega ozračja, potrebnega za vzgojo mladine, dalje nima Ajdovščina dovolj stanovanj. Primorski Jugoslovani zahtevajo svoje šole v mestu.

— **Odprava italijanščine na ljudskih šolah goriškega okraja.** Slišimo, da je tržaški šolski svet sklenil odpraviti ital. pouk na naših šolah v goriškem okraju. Vspeli je pripisati energičnemu nastopu učit. organizacije. Naredba stopi v veljavo že s početkom tek. šol. leta t. j. s 1. oktobrom. Jeli velja tudi za ostale okraje v zasedenem ozemlju, nam do danes še ni znano.

— **Konvikt Franca Škodnika v Tolminu** se odpravi okrog 15. oktobra. Sprejemali se bodo učenci pripravljene in slovenske učiteljice, ki so dovršili 14. in niso prekoračili 17. leta.

— **Vpisovanje v slov. mestne ljudske šole v Trstu** se vrši dne 21., 22. in 23. t. m. za vse šolo dolžne otroke, ki se niso javili meseca julija. Reden pouk prične 1. oktobra.

— **Zadnja vest.** Tržaška „Edinost“ z dne 9. t. m. priobčuje skoro neverjetno vest, da je objavil goriški mestni magistrat na lenakih, da se otvorijo slovenske ljudske šole v Gorici s pričetkom meseca oktobra t. l. Starši šoloobveznih otrok naj se javijo v ulici delle scuole (bivša slov. gimnazija) dne 23., 24. oziroma 25. t. m.

Književnost in umetnost.

Vse pod tem zaglavjem navedene knjige, muzikalije, tiskovine itd. prodaja in sprejema zanje naročnino knjigarna „Učiteljske tiskarne“ v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6.

Konferenčno poročilo Ludovita Stiasnega, okrajnega šolskega nadzornika v Krškem. — Marljivi okraj, š. nadzornik g. Lj. Stiasni ima lepo navado, da vsako leto priobčuje in izdaja tiskano »konferenčno poročilo« v obliki male brošurice, koja se potem razdeljuje med učiteljstvo dotičnega okraja v znanje, pouk in uvaževanje.

Tako, 32 strani broječe, brošurico je izdal dne 13. septembra 1919 in to tičeje se za šolsko leto 1918-19. Ta brošurica ima sledečo vsebino: I. Šolski opomini izza preteklih dni. II. Vzgoja naše mladine. III. Izobrazba naroda. IV. Šolski obisk. V. Zemljepisni pouk. VI. Zgodovinski pouk. Konečno so dodane: »Teze nadučitelja Rađ. Školja iz Trziča k referatu: »Kmetijski tečaj« in »Teze učiteljice Roze Pirkovič iz Svitnega k referatu: »Gospodinjstki tečaj« ter: »Dodatna teza učiteljice Marije Grčar — Likar iz Telč. —

Vsi ti spisi nudijo učiteljstvu mčno in poučno čtivo in so zelo zanimive vsebine. Vsa tvarina izvira iz izkustva izkušenega šolnika in je vredna, da se na šolskem polju uvažuje.

Letos je pa g. nadzornik Stiasni zopet izdal in priobčil novo: »Konferenčno poročilo«. Izdano je bilo 19. junija 1920 v Krškem in velja za litjski in krški okraj, dočim je prvo imenovano veljalo za krški okraj. —

To — drugo poročilo —, broječe 23 straní, vsebuje tudi lepo in poučno tvarino, in sicer: I. Pravice in dolžnosti nadučiteljev. II. Lokalne učiteljske konference. III. Priprave na pouk. IV. Vzgoja mladine. V. Šolski obisk. VI. Uradni spisi in druge dolžnosti šolskih voditeljev. Dodane so potem še: »Teze ravnatelja Aleks. Lunačka iz Št. Ruperta k referatu: »Službena ocena učiteljev« in: »Teze nadučitelja Karla Goriskega iz Stične k referatu: »Kako se doseže izboljšanje šolskega obiska«.

Vsa vsebina te brošurice obsega pravo in zdravo pedagoško zrnje, koje naj bi naše učiteljstvo upoštevalo pri pouku v šoli in sploh pri delovanju na šolskem polju: —

A. Važna je točka o dolžnosti nadučiteljev, ki naj jo naši učitelji in učiteljice uvažujejo z ozirom na vzajemno delovanje.

B. Točka o lokalnih konferencah je vredna, da jo tudi stari in zaslužni nadučitelji uvažujejo in se sploh vse učiteljstvo v tem smislu ravna.

C. Spis: »O vzgoji mladine« je vreden hvale, kajti uvažuje naj se naloga o vzgoji mladine v jugoslovanski narodni šoli.

D. O »Šolskem obisku« je tudi spis zanimiv ter naj se učiteljstvo po teh naukih ravna, da bode pouk urejen in točen, ker od tega je mnogo odvisen uspeh in šols. napredek.

E. Točka o »Uradnih spisih« je vredna, da se šolski voditelji po nji ravnaajo, ako hočejo, da bode v šoli in povsod vse v redu. Oni naj uvažujejo svoje dolžnosti v poslu uradovanja, pri predlaganju prošenj za podelitev razpisanih služb, potem glede popisnic, predložitev raznih vlog, dopustov učiteljstva in delovanja z ozirom na dom in šolo vzgoje otrok v vrle državljanse.

Vse te ziate nauke marljivega pedagoga in nadzornika naj učiteljstvo s hvalečnostjo čita in v šolo uvaja in prepričan sem, da bodo ti nauki donášali dobrega sadu. —

Uvažuje naj tudi lepe teze podane od tov. Lunačka in Goriskega z ozirom na »Službeno ozeno učiteljev in izboljšanje šolskega obiska«. —

Osvedočen sem, da ako se bode naše učiteljstvo ravnalo po podanih nasvetih, bo to gotovo vse došlo v dobrobit našemu šolstvu. Šol-

stvo bode uspevalo in ves trud učiteljstva ne bode zaman. —

Taka in enaka tiskana šolska poročila so vse hvale vredna in umestno bi bilo, da bi se tudi v drugih okrajih upeljalo in izdajala, kajti ona nam podajajo pravo sliko našega šolstva in je zrcalo delovanja in marljivosti našega učiteljstva. —

A. L. n.
Gledališki list. 16. septembra je izšla prva številka Gledališkega lista, ilustrovanega tednika, ki ga izdaja uprava Narodnega gledališča in ureja Oton Zupančič. List prinaša zasedbo in vsebino dramskih in opernih del, ki se vzpirajo tekom tedna v obeh ljubljanskih gledališčih, vesti o gledališki umetnosti pri nas in drugod, članke o važnejših dramskih in opernih delih in avtorjih. Dobiva se pri gledaliških blagajnah, pri biljeterjih in v knjigarnah. Cena številki je 2 K.

49. in 50. izvestje državne realke v Mariboru — za jubilejno leto 1912-20. — tako se glasi ta jubilejni spis ravnatelja državne realke v Mariboru, Jakoba Zupančiča. V 28 strani obsegajoči knjižici nam pisatelj predočuje najvažnejše točke iz zgodovine tega zavoda, ki obhaja letos dvojno obletnico: svojo 50 letnico in sedemdesetletnico. Sedemdeset let namreč poteka od realkine ustanovitve, a petdeset, odkar je bil zavod izpopolnjen v višjo realko. Razume se, da je bila realka v Mariboru nemški zavod od svojega početka do razsula obdonavske monarhije. Slovenci so bili na njej zelo maloštevilni. Z nastopom Jugoslavije je mariborska realka dobila slovensko lice in zanjha statistika za leto 1919-20 našteva poleg 209 Nemcev že 177 Slovencev, 14 Srbohrvatov in 3 Čehe, kar dovolj jasno kaže, kako potrebno je bilo, da so se odprla vrata tega zavoda tudi slovenski mladini. Priporočamo drobno knjižico vsakomur, ki se zanima za razvoj šolstva na bivšem Stajerskem. Delo je prav pregledno, a tudi zunanja njegova oblika prav čedna in lična.

Učna snov za pouk o alkoholu in ljudski šoli. Spisala A. Štupca. Cena 3 K. V Cirilovi tiskarni v Mariboru je izšla v drugi izdaji drobna brošura pod gorenjim naslovom, ki razpravlja na prav poljuden način o alkoholu in o pouku tega predmeta v ljudski šoli. Naroča se potom knjigarne UČIT. Tiskarne.

Kratka srbska gramatika in čitanka. Sestavil dr. Josip Mencej. Založila in natisnila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Str. 68. Cena 10 K 80 v. — Po kratkem predgovoru sledita v knjižici razgovor in naglas, nato pa poglavje, kako odgovarjajo srbohrvatske besede slovenskim. Na nadaljnjih straneh obravnava g. pisatelj prav pregledno govorne razpole, med njimi spregatev, sklanjatev in stopnjevanje. Tež kratki, 30 strani obsegajoči gramatik je dodanih 24 berilnih sestavkov in pesmi, izmed katerih je par zadnjih v cirilici (tiskani in pisani). Skrbno sestavljeni knjižici želimo obilo naročnikov v vrstah slovj. učiteljstva.

Poziv tovarišem in tovarišicam!

Ljubljansko poverjeništvu Udruženja Jugoslovanskega Učiteljstva v Beogradu pozivlje učitelje in učiteljice, ki bi hoteli vstopiti kot stalni poročevalci v krog sotrudnikov Učiteljskega Tovariša, da prijavijo svoje pogoje poverjeništvu UJU v Ljubljani.

Uredništvo potrebuje stalnih dopisnikov, ki bi bili večji češkega, poljskega in drugih jezikov in bi bili voljni iz učiteljskih listov teh narodov prevajati informativne motive in članke, ki bi nas seznanjali z gibanjem učiteljstva in šolstva teh narodov izven Slovenije.

Učiteljska knjigarna v Ljubljani

priporoča naslednje knjige:

- Spisi Mišjakovega Julčka. I.—VI. zv. — A. Rape: Mladini. I.—VI. zv. — E. Gangl: Zbrani spisi. I.—VI. zv. — J. Ribičič: Vsem dobrim. — J. Trost: Moja setev. — F. Palnakovi spisi. I. in II. zv. — Zvezek tu navedenih knjig stane vezan à 14 kron, elegantno vezan 16 kron. J. Bučar: Metuljar. Broširan 14 kron. — P. Flerè: Babica pripoveduje. I. in II. zv. vezan à 7 kron. — Jan Baukart: Marko Senjanin, slovenski Robinzon. Broširan 14 kron, vezan 16 kron.

Šolski list. I. stop., 1. štev. 3 krone, I. stop., 2. štev. 5 kron. — II. „ 1. „ pošla, II. „ 2. „ 8 „ — III. „ 1. „ 6 kron, III. „ 2. „ 14 „

K. Wider: Moje prvo berilo. Sedmi natisk, 12 kron.

ŠOLSKE KLOPI

dvosedežne, Rettigovega sistema ima v zalogi

Obrtna centrala v Ljubljani,

Sodna ulica 11.

Poverjeništvu bo poskrbelo, da bodo stalni poročevalci prejeli vse liste, ki so jim za poročanje neobhodno potrebni, katere bodo v sporazumu z glavnim uredništvom določili. Podrobna programatična in tehniška navodila prejmejo od glavnega uredništva. Povračilo izdatkov se izvrši po dogovoru.

Poverjeništvu reflektira samo na one poročevalce, ki se zavežejo, da bodo stalno poročali listu, ki torej razpolaga s potrebnim časom in voljo.

Udruženje Jugoslovanskega Učiteljstva v Beogradu — Poverjeništvu Ljubljana, dne 20. septembra 1920.

Rudolf Dostal, strokovni tajnik, Luka Jelenc, poverjenik.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

Neorganiziranim naročnikom smo poslali pred kratkim račun s položnicami. Prosimo, naj poravnajo izkazani znesek, da ne bode treba lista ustavljati. Ravnotako smo stare dolžnike še enkrat opomnili. Kdor se do 5. oktobra ne odzove, bo utrpel neljube stroške, ker bomo po tem roku dolg brezobzirno izterjali. — vsaka prememba naslova naj se po dopisnici naznači, da ne bo prekinjenja v pošiljanju lista. **Upravništvo.**

Izdatalati in odgovorni urednik:

Fran Marolt.

Last in založba UJU. — poverjeništvu Ljubljana.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Važno! Šolska vodstva Nujno!

nabavijo najcenejše

peresa, svinčnike, radirke, papir in druge šolske potrebščine

pri veletrgovini

LUDOVIK ŠEF

Maribor, Prešernova ulica šte. 1.

Tovarniška zaloga papirja in pisalnega orodja.

Špecialna trgovina vseh pisarniških potrebščin

Brzjaviti: Papiršef Maribor. Telefon 148.

„Efesin“
črnilni ekstrakt
tovarna
Franc Schüller, Amstetten.
pravkar dospel.
Cena za 1 kg za 40 litrov Ia črnila 308 kron — franko.
Rudolf Cotič,
Vrhnika.